

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief september/oktober 2023

Beste nachtvlindertellers,

September ligt inmiddels weer achter ons. Een maand waarin het prima weer was om regelmatig de val of LedEmmer te plaatsen. Ook vond afgelopen maand de Nationale Nachtvlindernacht plaats. Wat is er zoal gevangen en wat kunnen we in oktober verwachten? We zullen je in deze nieuwsbrief weer op de hoogte brengen.

Enquête

In de vorige nieuwsbrief hebben we een link naar een enquête meegestuurd met vragen over het nachtvlindermeetnet. Deze enquête is ontzettend vaak ingevuld, heel veel dank daarvoor! We hebben hier en daar al enkele dingen geanalyseerd waar we in een latere nieuwsbrief op terug komen. Ook zullen we sommige gestelde vragen nog persoonlijk via de mail beantwoorden. Mocht je de enquête nog niet hebben ingevuld, dan kan dat nog steeds.

[Volg voor het invullen van de enquête deze link.](#)

Nationale Nachtvlindernacht

Het was weer genieten op de Nationale Nachtvlindernacht, kregen we te horen van allerlei tellers. [Hier leest u ons nieuwsbericht hierover.](#)

Uit het land kregen we ook verslagen: "Fijn dat we al vele jaren toestemming krijgen om de Amsterdamse Waterleidingduinen in te mogen", "Op een van de lakens kwamen erg veel hoornaars af" "Het was telkens weer een verrassing wat er op het doek kwam te zitten" "het geeft altijd wat hilariteit als de vlinders op kleding of schoenen gaan zitten en niet op het laken" en "Een opmerkelijke vangst is *Elatophilus nigricornis*, een zwart gekleurde, zeldzame wants."

Top-10 soorten van september

De afgelopen maand is er mede door het warme nazomerweer nog veel gevangen. In onderstaande tabel is de Top-10 van soorten te zien die in de maand september gevangen zijn. Zoals verwacht staat de huismoeder weer bovenaan, net zoals vorig jaar in september. Ook opvallend was het hoge aantal zuidelijke grasuilen, die met plek 14 en 299 exemplaren overigens net niet in de Top-10 staat. De buxusmot lijkt ook dit najaar weer te pieken. De soort werd ook veel in natuurgebieden gezien, wat waarschijnlijk betekent dat er veel exemplaren gezworven hebben. De maansikkeluil werd veel in het agrarisch gebied aangetroffen, veel van de waarnemingen kwamen van de BIMAG-boeren.

Tabel 1: De Top-10 waargenomen soorten in september 2023

	Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	groep	exemplaren	aantal locaties
1	huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	7121	559
2	vierkantvlekuil	<i>Xestia xanthographa</i>	macro	4126	508
3	buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	micro	3638	314
4	maansikkeluil	<i>Agrochola lunosa</i>	macro	2654	241
5	zwarte-c-uil	<i>Xestia c-nigrum</i>	macro	2012	341
6	gewone grasuil	<i>Luperina testacea</i>	macro	1927	385
7	taxusspikkelspanner	<i>Peribatodes rhomboidaria</i>	macro	1561	315
8	volgeling	<i>Noctua comes</i>	macro	1101	279
9	zuidelijke stofuil	<i>Hoplodrina ambigua</i>	macro	632	173
10	herfst-rietboorder	<i>Rhizedra lutosa</i>	macro	504	109

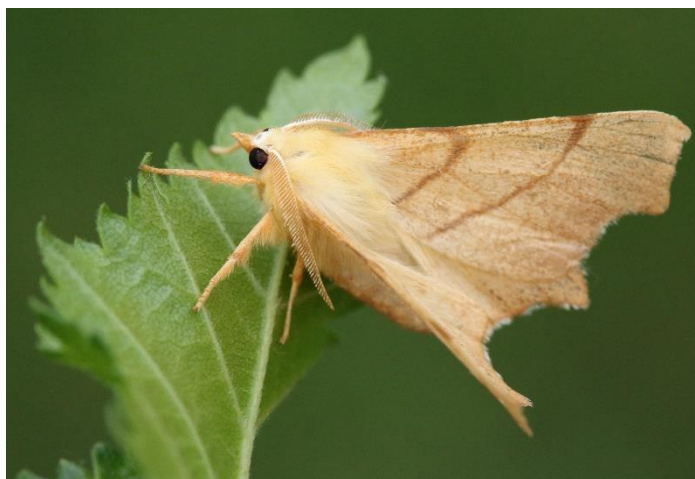

Ranking per provincie

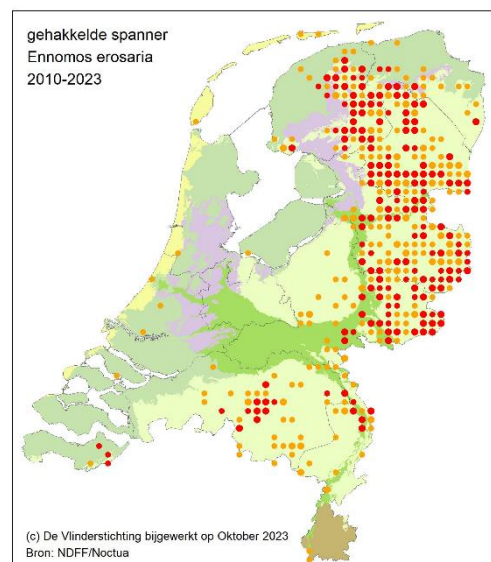
Voor elke soort is voor de maand september van dit jaar de ranking per provincie berekend. Onderstaand zijn alle soorten weergegeven die in ten minste 1 van de provincies in de top-10 staat. De lege vakjes zijn soorten die dit jaar niet in de provincie binnen het meetnet zijn ingevoerd. Zo is te zien dat de bonte worteluil een echte kustsoort is met in het meetnet enkel waarnemingen in Friesland, Noord-Holland en Zeeland. Let wel: deze grafiek is heel erg afhankelijk van waar de meetpunten liggen. Wanneer bijna alle meetpunten in een provincie in een specifiek habitat liggen kan het dus lijken alsof dat deze maand de meest algemene nachtvlinder was, terwijl dit dus niet zo hoeft te zijn.

Tabel 2: Ranking per provincie in september 2023

soort	wet	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeeland	Zuid-Holland
bleke grasuil	Mythimna pallens	19	5	17	18	25	24	18	24	28	22	5	30
bonte worteluil	Agrotis vestigialis			52					16			8	
bruine sikkeluil	Laspeyria flexula				10	83	33	20	43	36	29	31	64
buxusmot	Cydalis perspectalis	2	6	1	3	3	8	6	4	5	3	4	3
egale stipspanner	Idaea straminea	25			53		10	14	57	68	34	86	
eiken-orvlinder	Cymatophora diluta	44			39					8			
gehakelde spanner	Ennomos erosaria	7		14	12	13	37	12		7		52	
gele eenstaart	Watsonia binaria	9		26	9	20	25	10	46	10	30		49
gewone grasuil	Luperina testacea	1	10	9	4	6	3	4	10	2	5	6	5
herfst-rietboorder	Rhizodra lutea	57	12	5	45	14	72	35	9	39	27	15	12
huismoeder	Noctua pronuba	3	1	3	1	1	2	1	1	1	1	1	1
huisuil	Caradrina clavipalpis		9	63	20	94	32	38	11	17	12	91	13
kleine beer	Phragmatobia fuliginosa	12	7	29	24	47	13	11	36	11	10	25	16
maansikkeluil	Agrochola lunosa	10	8	2	7	18	6	5	6	12	9	12	11
piramidevlinder	Amphipyra pyramidea	37		36	29	8	27	48	56	33	38	57	57
schimmelspanner	Dysstroma truncata	61		16	16	10	35	64	41	43	64	49	45
stro-uiltje	Rivula sericealis		49	40	25	21	12	7	31	84	21	59	23
taxusspikkelspanner	Peribatodes rhomboidaria	6	4	6	5	4	7	9	5	4	4	7	6
vaal kokerbeertje	Eilema caniola			77	15	111	63	30	8	85	17	11	8
vierkantvlekuil	Xestia xanthographa	4	2	4	2	2	1	2	2	3	2	2	2
volgeling	Noctua comes	8	20	12	6	9	5	8	7	9	6	13	7
wilgengouduil	Xanthia togata				84	44	9	86	124	44			
zuidelijke grasuil	Mythimna vitellina	38	15	22	40	22	18	13	21	14	28	10	33
zuidelijke stofuil	Hoplodrina ambigua	13	16	8	17	7	15	19	12	13	7	9	9
zwartbandspanner	Xanthorhoe fluctuata	11	27	10	21	16	23	39	17	15	14	26	17
zwarte-c-uil	Xestia c-nigrum	5	3	7	8	5	4	3	3	6	8	3	4
zwartkamdwergspanner	Gymnoscelus rufifasciata	66	14	45	61	54	43	40	13	88	15	24	10

Figuur 1: De gehakelde spanner wordt vooral in het noorden en oosten gezien.

Verwachting voor oktober

Zoals in onderstaande tabel te zien, zijn er in oktober weer andere soorten die pieken dan in de maand september. Zo staan soorten als zwartstipvlinder, kromzitter, herfstspanner en bosbesuil vrij hoog in de Top-10 van oktober 2022. De echte herfstsoorten worden weer actief en de nazomersoorten zijn toch echt klaar met vliegen, hoewel de huismoeder nog steeds op plek 1 stond. Ook in oktober loont het dus nog steeds om de val of LedEmmer te plaatsen!

Tabel 3: De Top-10 van oktober 2022

	Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	groep	exemplaren	Aantal locaties
1	huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	845	141
2	herfst-rietboorder	<i>Rhizedra lutos</i>	macro	486	97
3	witstipgrasuil	<i>Mythimna albipuncta</i>	macro	441	84
4	zwartstipvlinder	<i>Agrochola lota</i>	macro	388	87
5	herfstspanner	<i>Epirrita dilutata</i>	macro	349	53
6	kromzitter	<i>Asteroscopus sphinx</i>	macro	305	51
7	bosbesuil	<i>Conistra vaccinii</i>	macro	293	58
8	gepluimde spanner	<i>Colotois pennaria</i>	macro	288	73
9	grote wintervlinder	<i>Erannis defoliaria</i>	macro	270	69
10	maansikkeluil	<i>Agrochola lunosa</i>	macro	205	65

! NIEUWS: Bruine witvleugeluil komt niet in Nederland voor

Uit onderzoek blijkt dat de bruine witvleugeluil niet in Nederland voorkomt. Het gaat in alle gevallen om de heidewitvleugeluil, die in Nederland twee vormen heeft, namelijk de kustvorm en de binnenlandvorm. Dat betekent niet dat de bruine witvleugeluil niet meer bestaat. De bruine witvleugeluil is een mediterrane soort en komt dus gewoon niet in ons land voor. Nieuwsgierig geworden hoe deze conclusie tot stand is gekomen? [Lees dan het volgende artikel.](#)

Verder: [Mannetjesmotten halen deel seksferomoon uit planten](#)

[Scheerkwasten op een rups](#)

[Blauw weeskind: Heilige graal voor nachtvlinderaars](#)

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvinders
Rik Wever, José Kok en Jurriën van Deijk
Tel.: 0317 467346
meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Nachtvinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet@vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.